

Co-funded by
the European Union

PÄDAGOGISCHE HOCHSCHULE
NIEDERÖSTERREICH

Erasmus+ Programme
Cooperation Partnerships
2022 Key Action 2

Projekt št.: 2022-1-AT01-KA220-HED-0000085025

Naslov:

Kulturno-naravoslovna pismenost (CNL)

CultureNature Literacy (CNL)

Curricular key competences for shaping Europe's future in the Anthropocene

Začetek projekta: 1. 11. 2022

Konec projekta: 31. 10. 2025

Trajanje projekta: 36 mesecev

Splena stran projekta: <https://cnl.ph-noe.ac.at/>

Partnerske organizacije:

Univerza v Mariboru (PEF, FF, FNM); partner

V projektu sodelujejo PEF, FNM, in FF, ki ju predstavljata prof. dr. Jana Ambrožič Dolinšek in prof. dr. Alja Lipavc Oštir.

Pädagogische Hochschule Niederösterreich (PHNÖ) (TRF) (University College of Teacher Education Lower Austria), Mühlgasse 67, 2500, Baden, Austria; koordinator (E10054064, Erasmus ID Code: A BADEN01)

Ostali partnerji

Pädagogische Hochschule Niederösterreich (PHNÖ) (E10054064 – AT) Baden, Avstrija

Eotvos Lorand Tudományegyetem (E10209104 - HU), Budimpešta, Madžarska

Universität Siegen (E10208706 - DE), Siegen, Nemčija

Ludwig-Maximilians-Universität München (E10209405 - DE), München, Nemčija

Univerza v Mariboru (E10209163 - SI), Maribor, Slovenija

Tartu Ülikool (E10209095 - EE), Tartu, Estonija

1. Europäisches Klima- und Umweltbildungszentrum (EKUZ) (E10276458 - AT) Mallnitz, Avstrija

Bildungsdirektion für Vorarlberg (E10221426 - AT), Bregenz, Avstrija

Landschaftsverband Westfalen-Lippe (E10076429 - DE), Münster, Nemčija

Partnerske organizacije: <https://cnl.ph-noe.ac.at/projektpartnerinnen>

Odgovorne osebe projekta:

Vodja projekta : Carmen Sippl

Vodja skupine za kvaliteto: Erwin Rauscher

Management: Michaela Tscherne

Koordinator: LMU Munich/N.N. proposal

Diseminacija: Michaela Tscherne

Ciljna skupina:

učitelji, ravnatelji, študenti, učitelji in raziskovalci v izobraževanju učitelje ter nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju

O projektu:

Cilj projekta CNL je učiteljem, ravnateljem, študentom, učiteljem in raziskovalcem v izobraževanju učiteljev, nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju zagotoviti učno gradivo, ki spodbuja kompetence o antropocenu in kulturni trajnost.

Trajnost se razume kot sposobnost soočanja z negotovostjo podnebnih sprememb na osnovi dejstev in usmerjenosti v rešitve. Diferencirana opredelitev kompetenc antropocena je bistven cilj projekta. Ključno vlogo pri trajnostnem preoblikovanju odnosov med človekom in naravo v antropocenu ima kulturna vzgoja s svojim ustvarjalnim potencialom. Ustvarjalni dostop z jezikom, literaturo in umetnostjo ustvarja številne možnosti za uspešno znanstveno komuniciranje. S pomočjo vizualizacij in pripovedi postanejo razumljivi zapleteni materialni cikli ter interakcije med človekom in naravo, kulturo in tehnologijo. To razumevanje je pomemben predpogoj za skupno in trajnostno oblikovanje prihodnosti za vse. S prikazom

možnosti za individualno in kolektivno ukrepanje za okolje se bori proti strahu pred prihodnostjo in zaskrbljenosti zaradi podnebnih sprememb.

Projekt predstavlja "Kulturno-naravoslovno pismenost" (CNL) kot vključujoč izobraževalni koncept in preoblikovanje za družbeno preobrazbo v smislu 4. cilja trajnostnega razvoja. Poudarek je na kulturnih praksah (kot so branje, pisanje, pripovedovanje, in digitalni), ki spodbujajo ustvarjalnost in empatijo v sodelovalni interakciji ter prispevajo k ustvarjanju vrednosti in soodgovornost. Projekt CNL se zato osredotoča na besedilno-slikovne pripovedi v digitalnih učnih okoljih kot inovativni načini znanstvenega komuniciranja s ciljem kulturne trajnosti. Projektni partnerji želijo ustvariti enake možnosti dostopa do izobraževanja. Namen koncepta CNL in izobraževalnih gradiv je premostiti vrzel med teorijo in prakso, da bi vsem ljudem omogočili sodelovanje pri v prihodnost usmerjenem preoblikovanju odnosov med človekom in naravo v antropocenu.

V okviru skupnega evropskega projekta CNL projektni partnerji pripravljajo vodnik in naslednje primere prakse za šole in univerze. Digitalna platforma CNL bo zagotavljala izobraževalno gradivo in nabor orodij za ustvarjanje diferenciranega učnega gradiva, prilagojenega posameznim temam in ciljnim skupinam, v odprtem dostopu. Tako ciljnim skupinam ponuja možnost sodelovanja, da same individualno in/ali v sodelovanju prilagodijo učno gradivo. Prenos v poučevanje in učenje bo mogoč medpredmetno, interdisciplinarno in kombinirano učenje. Integrirani MOOC (Massive Open Online Course) ozavešča o vključevanju in raznolikosti v svetu raznolikosti v antropocenu, zato je spletni dostopnosti posvečena posebna pozornost. Da bi bila kulturna trajnost v središču procesov razvoja šol, se za vodstva šol pripravlja memorandum CNL.

Projekt CNL sofinancira Evropska unija, bo povečal ozaveščenost o kulturni razsežnosti trajnosti. Znanje STEM je zato igrivo združeno s kulturno vzgojo in njenim ustvarjalnim potencialom, da se znanost posreduje na vznemirljiv in poučen način. Cilji trajnostnega razvoja ZN določajo teme: skupaj za vse.

Cilji projekta:

Cilj projekta CNL je učiteljem, ravnateljem, vzgojiteljem in raziskovalcem na področju izobraževanja in usposabljanja učiteljev zagotoviti učno gradivo, ki spodbuja kulturno trajnost. Namen koncepta CNL je opredeliti antropocensko kompetenco, ki omogoča soočanje z negotovostmi podnebnih sprememb v "človeški dobi" na podlagi dejstev in usmerjenosti v rešitve. Znanje STEM je inovativno združeno s kulturno vzgojo in njenim ustvarjalnim potencialom.

Projekt CNL združuje strokovno znanje devetih evropskih projektnih partnerjev na področju izobraževanja in ekološke trajnosti, da bi oblikovali kulturno trajnost kot vključujoč izobraževalni koncept za družbeno preobrazbo v smislu 4. cilja trajnostnega razvoja: koncept "Kulturno-naravoslovna pismenost" (CNL), ki ga je treba opredeliti kot antropocensko kompetenco. Za uporabo pri interdisciplinarnem poučevanju in kombiniranem učenju bomo razvijali primere dobrih praks ter besedilno-posnetkovne pripovedi o odnosu med človekom in naravo.

Vizualizacije v besedilno-slikovnih pripovedih omogočajo razumevanje zapletenih snovnih ciklov. Kulturne prakse so bistvene za uspešno znanstveno komuniciranje v antropocenu. V okviru projekta CNL se pripravlja priročnik kot vodnik ter oblikujejo, preizkušajo in ocenjujejo

primeri naslednje prakse. Platforma CNL jih omogoča v digitalni obliki. Vodnik za šolske upravitelje bo omogočal izvajanje vključujočega koncepta CNL za kulturno trajnost v procesih razvoja šol.

Projektne aktivnosti:

Okolje in podnebne spremembe pogosto obravnavamo v kontekstu katastrof: od izumrtja vrst, poplav in taljenja ledenikov do pandemije virusov in gozdnih požarov. Strah pred prihodnostjo in podnebjem mladi so posledice, kot kažejo trenutne študije o mladih.

Partnerji projekta CNL želijo predstaviti koncept in razviti razvoj izobraževalnega gradiva, ki omogoča obravnavanje trajnostnih ciljev v šolah in na univerzah, ne da bi prihodnost prikazali kot katastrofo. Pri tem ima ključno vlogo kulturna vzgoja. Za kulturne perspektive, prakse in izdelki pomembno prispevajo k razvoju ustvarjalnega, kritičnega in v rešitve usmerjenega razmišljanja, da bi se z negotovostjo podnebnih sprememb soočili z odpornostjo in soodgovornostjo.

Ključna ideja projekta Antropocen ("človeško obdobje") je, da na naravo in kulturo ne gledamo kot na ločeni področji življenja, temveč kot na celoto, ki smo jo oblikovali ljudje. Zato se s temo trajnosti ne ukvarjajo le naravoslovne, temveč tudi humanistične in družboslovne vede.

Erasmus + projekt CNL (CultureNature Literacy) si je za nalogo zadal izdelati priročnike, gradiva in organizirati izobraževanja na področju razvijanja *kompetenc za antropocen* (<https://www.ph-noe.ac.at/de/forschung/forschung-und-entwicklung/anthropozaen>) in ki *povezuje naravoslovje in trajnost s področjem kulture* (<https://www.ph-noe.ac.at/de/forschung/forschung-und-entwicklung/anthropozaen/literatur-links>).

V skupnem sodelovanju projektних partnerjev se izvajajo naslednje dejavnosti:

1. CNL-priročnik za učitelje, ravnatelje, vzgojitelje in raziskovalcem na področju izobraževanja

Priročnik bo predstavil CNL koncept kot vključujoč izobraževalni koncept za družbeno preobrazbo v smislu 4. cilja trajnostnega razvoja. Ponudil bo kurikularna priporočila, za izvedbo koncepta CNL v evropskih izobraževalnih procesih za trajnostni razvoj ob upoštevanju vključenosti in bo vodnik, kako narediti pismenost o antropocenu dostopno vsem. Priročnik CNL bo pokazal, kako je mogoče tehnično-znanstveno razumevanje okoljske krize in podnebnih sprememb prenašati v kulturo. S tem združuje okoljsko humanistiko in kulturno vzgojo kot bistvena elementa sodobnega visokošolskega izobraževanja in univerzitetnega usposabljanja učiteljev.

Priročnik CNL za ravnatelje bo ponujal kompetence o antropocenu kot osrednjo temo za razvoj šole. Namenjen je podpori vodstvu šol pri spodbujanju antropocenske usposobljenosti v okviru razvoja šol.

2. Vzpostavitev platforme CNL

Vzorčna gradiva za poučevanje/učenje bodo ustvarjena kot primeri naslednje prakse za ponazoritev koncepta CNL. Tematsko je zajetih 17 ciljev trajnostnega razvoja ZN. Na voljo

bodo prosto dostopni primeri za uporabo v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju ter izobraževanju učiteljev.

3. Vzpostavitev MOOC (Massive Open Online Course)

Namen je ozaveščanje o raznolikosti in vključujočih možnostih izvajanja v svetu kulturne raznolikosti ter spodbujanje antropocene kompetence za vse, zlasti za učitelje, ki poklicno delajo z ljudmi v vlogi študentov z različnimi učnimi izkušnjami in ravni. Bistveni cilj ciljnih skupin je okrepiti trajnost in soodgovornost vseh deležnikov v izobraževalnem sistemu z znanstveno utemeljenim kulturnim optimizmom. Da bi zadovoljili potrebe teh ciljnih skupin, bodo projektni partnerji projekta CNL razvijali inovativen, na raznolikost občutljiv CNL MOOC na temo "Življenje in učenje trajnostne kulture in narave skupaj".

4. Vzorčne CNL besedilno-slikovne pripovedi v intermedijskih formatih (npr. antropocenska pravljica, grafični roman, znanstveni strip, pesniški posnetek, slikanica, fotoreportaža, gledališki film).

Temeljijo na izbranih pripovedih o antropocenu in se tematsko navezujejo na 17 ciljev trajnostnega razvoja. Pripovedi v obliki besedila in slike se izkažejo kot močna pripoved za transformativne izobraževalne procese. Pomagajo prikazati povezanost človeka z naravo v antropocenu ter so inovativni mediji za znanstveno komuniciranje. Prikazujejo, kako je mogoče tehnično-znanstveno razumevanje okoljske krize in podnebnih sprememb posredovati na kulturni ravni: v podobah in pripovedih. Spodbujajo domišljijo ter izražajo spoštovanje in spoštovanje do raznolikosti in lepote vsega življenja na planetu Zemlja. Razvijajo empatijo, solidarnost in soodgovornost pri ravnanju drug z drugim in z okoljem kot našim svetom.

Namen je pokazati, kako pripovedi in slike dajejo glas nečloveškemu življenju (kot so živali, rastline, kamni, zemlja, reke) in s spremenjene perspektive prikazati učinke podnebne krize in interakcijo med ljudmi, naravo in tehnologijo.

Nekaj misli o projektu:

Cilj izobraževanja za kulturno trajnost je prispevati k "viziji mirnega, pravičnega in socialno vključujočega sveta, v katerem bodo naravne svet, v katerem se naravni viri uporabljajo trajnostno", kot je določeno v Agendi Združenih narodov 2030. Agenda Združenih narodov kot cilj svetovne skupnosti. Kot izhodišče so si partnerji projekta CNL zastavili naslednja vprašanja:

Kako pripraviti mlade na razmišljanje, delovanje in življenje v antropocenu?

Kakšna znanja potrebujejo?

Eno od vodil projekta je: Ne moremo vzgajati otrok v strahu pred prihodnostjo!

Kako lahko v šoli razložimo Kako lahko vpliv človeka na planet Zemljo vključimo v pouk, ne da bi prihodnost prikazali kot katastrofo?

Kakšno vlogo imajo pri ustvarjalnih rešitvah znanje, vrednote in zaznavanje?

Kakšne nove pripovedi antropocen ponuja v razmislek, da si predstavljamo, razpravljamo in oblikujemo alternativne prihodnosti?

Kakšno pozornost namenjamo raznolikosti in vključevanju na področju okoljske krize in podnebnih sprememb?

Kako je "učenje o enotnem svetu" uspešno v naši heterogeni družbi, v učilnicah in kombiniranem učenju?

Kakšno (digitalno) šolsko kulturo potrebujemo za kulturo trajnosti v Antropocenu?

Antropocenska usposobljenost je razumljena kot sposobnost soočanja z negotovostjo podnebnih sprememb na podlagi dejstev in usmerjenosti v rešitve, ki morajo biti dostopne vsem ljudem. Na kulturno trajnost gledajo kot na izobraževalni koncept za preoblikovanje, katerega cilj je zaščita in varovanje človekovega okolja in živih in neživih dejavnikov okolja in razmer za življenje v antropocenu. Koncept CNL in izobraževalno gradivo CNL sta namenjena vzpostavitvi mostu med teorijo in prakso, ki bi vsem ljudem omogočilo sodelovanje pri v prihodnost usmerjenem preoblikovanju odnosa med človekom in naravo v antropocenu.

Koristne povezave:

<https://www.ph-noe.ac.at/de/forschung/forschung-und-entwicklung/anthropozaen>

<https://www.ph-noe.ac.at/de/forschung/forschung-und-entwicklung/anthropozaen/literatur-links>

Projektna srečanja:

1. Projektno srečanje Mallnitz, Avstrija

Kick-off v BIOS Nationalpark-Zentrum Mallnitz v organizaciji PH Niederösterreich: 14. in 15. novembra 2022 Mallnitz, Avstrija

Devet evropskih projektnih partnerjev iz Avstrije, Nemčije, Estonije, Slovenije in Madžarske je 14. in 15. novembra 2022 na uvodnem srečanju z interdisciplinarne perspektive razmišljalo o osnovnih načelih, ki so bila med drugim razvita v okviru projekta "Učenje in poučevanje antropocena" na Univerzi za izobraževanje učiteljev v Spodnji Avstriji in projekta "ESD Box" na LMU v Münchnu.

Slika: Kerstin Zechner, Rektor Erwin Rauscher, Petra Heißenberger (PH NÖ, Avstrija);
Bürgermeister Günther Nowak; Alja Lipavic Oštir, Jana Ambrožič-Dolinšek (UM, Slovenija);
NPHT-Direktorica Barbara Pucker (Avstrija); Carmen Sippl (PH NÖ, Avstrija); Emanuele Bardone
(Univerza Tartu/Estonija), Sabine Seidler (Forum Anthropozän), Liisi Pajula (Univerza
Tartu/Estonija), Michaela Tscherne (PH NÖ, Avstrija), Berbeli Wanning (Univerza
Siegen/Nemčija), Markus Juranik (BD Vorarlberg, Avstrija)